

Scheidend wethouder Ede en voorzitter Dagelijks Bestuur WERV Rob Spiegelberg: '**WERV, logisch antwoord op problemen en mogelijkheden**'

Een voorstander van 'het ieder voor zich principe' is Rob Spiegelberg nooit geweest. „Als samenwerking leidt tot betere resultaten en het oplossen van knelpunten moet je daarvoor gaan”, vindt de Edese wethouder. Per 1 juli wordt hij directeur bij Permar. Daarmee vertrekt een gedreven wethouder en voorzitter van het Bestuurlijk Coördinatieplatform, het dagelijkse bestuur van WERV.

Dat Spiegelberg het belang van samenwerken niet alleen met de mond belijdt, maar ook in daden weet om te zetten, mag blijken uit het feit dat hij namens de gemeente Ede geruime tijd geleden de dialoog is aangegaan met de gemeente Veenendaal. De inzet was het gezamenlijk inrichten van het zogeheten ISEV-gebied op de grens van Ede en Veenendaal.

„Wij staan niet meer met de rug naar elkaar, maar kijken elkaar recht in de ogen. Belangen overstijgen nu eenmaal soms gemeentegrenzen”, zei hij in 1999. In de toenmalige burgemeester Spros van Veenendaal vond hij een gelijkgestemde gesprekspartner.

Het is dan ook nauwelijks verwonderlijk dat beide bestuurders het roerend met elkaar eens waren dat het WERV-samenwerkingsverband een enorme regionale impuls betekent, zonder dat die samenwerking het eigen gemeentelijke beleid aantast. Spiegelberg heeft mede aan de wieg gestaan van WERV. De vijfde nota Ruimtelijke Ordening was in de maak en dat leek een uitstekende gelegenheid om de regio op de kaart te zetten. Er werd een wervende brochure in elkaar gezet en verzonden naar de Kamercommissie. In deze brochure presenteerden Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal zich als 'Binnenveldgemeenten', die de intentie hadden gezamenlijk op te trekken. Het werd opgepakt en in Den Haag werd op dit initiatief de naam 'WERV' geplakt. Het was de tijd dat regionale samenwerking door het rijk werd gestimuleerd. Inmiddels ligt er een nieuwe nota Ruimte (zie elders in deze nieuwsbrief, red.), waarin WERV wederom wordt vermeld als regio met economische potentie.

Regionale Structuurvisie

Dat het moment van vertrek van Spiegelberg samenvalt met het verschijnen van de Regionale Structuurvisie is toeval. Blij

Scheidend voorzitter van het Bestuurlijk Coördinatie Platform, Rob Spiegelberg (rechts), en de voorzitter van de Intergemeentelijke Raadscommissie, Koos van Boven.

dat die visie er ligt, is hij beslist wel. „Zorgvuldig en efficiënt omgaan met ruimte is erg belangrijk. Dit project stond met stip op één binnen WERV. Het is het vertrekpunt voor veel andere gezamenlijke plannen in de toekomst. De totstandkoming van deze Regionale Structuurvisie heeft behoorlijk wat tijd gekost. Zorgvuldigheid en veelvuldig overleg met alle betrokkenen en externe partijen lonen. Er ligt een goed doortimmerd stuk, dat breed wordt gedragen. Ik ben er dan ook van overtuigd dat alle vier gemeenteraden ermee akkoord zullen gaan. Dit zou een mijlpaal zijn voor onze samenwerking, waarop we kunnen verder bouwen. Nou ja, 'we...', ik ben dan niet meer van de partij, maar vanzelfsprekend blijf ik de vorderingen van WERV op de voet volgen.”

Leerpunten

Wat is de les die hij uit de afgelopen jaren trekt? Spiegelberg: „Ik heb geleerd dat je samenwerking niet kunt afdwingen, maar gestaag moet opbouwen. Daarbij zijn zowel het vertrouwen in het proces als in elkaar de belangrijkste factoren.”

Heeft hij nog een tip voor de toekomst? „Ik zou alle betrokkenen willen aanraden zich goed te blijven realiseren dat je met elkaar op pad bent. Laat je dan ook niet door incidenten van de wijs brengen.”

Verder in dit nummer:

[Betrokkenheid maatschappelijke organisaties bij Regionale Structuurvisie groot](#)

[Nota Ruimte erkent potentie WERV-regio](#)

[Projectagenda 2004 zet ambities op een rij](#)

[WERV niet alleen een RO-verhaal](#)

[Interview met projectbureau manager Liesbeth de Jong](#)

[Rob Janmaat pleit voor actieve rol Klankbordgroep](#)

[Geslaagde Regiodag brengt bestuurders dichter bij elkaar](#)

Betrokkenheid maatschappelijke organisaties bij Regionale Structuurvisie groot

Vanaf 18 maart jl. heeft de Regionale Structuurvisie zes weken ter inzage gelegen op de vier gemeentehuizen. Daar omheen was een viertal inloopbijeenkomsten georganiseerd, vergezeld van de oproep 'Praat en denk mee over de gezamenlijke toekomst van de WERV-regio'.

In aanmerking genomen dat het abstractieniveau van de WERV-plannen nog behoorlijk hoog is, waren de organiserende gemeenten zeer te spreken over de opkomst. Vooral maatschappelijke organisaties gaven acte de présence, waarmee zij hun betrokkenheid bij het ontwikkelen van een gezamenlijke visie voor de WERV-regio duidelijk lieten blijken. In de eindversie zal rekening worden gehouden met de gemaakte opmerkingen.

In totaal zijn 26 reacties binnengekomen: onder meer een gezamenlijke reactie van alle woningcorporaties in de WERV-regio, de Dorpsraad Bennekom, verenigingen en stichtingen op het terrein van natuur en milieu en een gezamenlijke reactie van het georganiseerde bedrijfsleven in de regio. Ook reageerde een aantal mensen op persoonlijke titel.

Op dit moment worden alle reacties verwerkt in een commentaarnota, die gevoegd bij de Regionale Structuurvisie - naar verwachting - na de zomervakantie naar de raadsleden van de WERV-gemeenten wordt gezonden. Medio september worden de stukken uitgebreid besproken tijdens de vergadering van de Intergemeentelijke raadscommissie WERV. Voor deze vergadering worden de RO-commissies van de WERV-gemeenten uitgenoo-

digd, zodat er sprake is van optimale uitwisseling tussen de vier gemeenteraden. In principe moet het mogelijk zijn dat kort daarna de Regionale Structuurvisie definitief wordt vastgesteld door de vier gemeenteraden. Er ligt dan een solide visie op hoofdlijnen met betrekking tot de inrichting en mobiliteit en bereikbaarheid van de WERV-regio. Een toetsingsinstrument, waarmee de verdere ontwikkelingen in de WERV-regio kunnen worden afgestemd.

In deze nieuwsbrief gaan we in op een aantal algemene vragen en opmerkingen, zoals de status van de Regionale Structuurvisie en de opmerking dat WERV alleen aandacht lijkt te hebben voor ruimtelijke ordening. Overige gestelde vragen zullen op een andere wijze worden afgehandeld.

Nota Ruimte erkent potentie WERV-regio

Was het rijksbeleid ten tijde van de vijfde nota Ruimtelijke Ordening nog nadrukkelijk op regionale bundelingsgebieden gericht, in de recent verschenen Nota Ruimte wordt daarover anders gedacht. Initiatief en verantwoordelijkheid worden meer bij gemeenten gelegd. De nota maakt wel melding van een zestal nationale stedelijke netwerken, zoals onder meer Randstad Holland, Knooppunt Arnhem-Nijmegen (KAN) en Brabantstad. Daarin worden dertien economische kerngebieden genoemd. De WERV-regio wordt als economisch kerngebied vermeld in relatie met het KAN. Dat de kenniseconomie (met onder andere Food Valley) een belangrijke trekkersfunctie heeft voor de regio mag duidelijk zijn. Daarnaast noemt Economische

Zaken in een zogenaamde aanjaagnota voor economische potenties de te realiseren ISEV-bedrijventerreinen als één van de vijftig toplocaties in Nederland. Erkenning van de potentie van de WERV-regio is een stimulans om op de ingeslagen weg door te gaan. De participerende gemeenten voelen zich hierdoor gesterkt om het hoofddoel van de samenwerking in WERV-verband te realiseren. Namelijk, het creëren van een kwaliteitsrijke, complete regio, waarbij wordt uitgegaan van complementariteit in plaats van concurrentie.

Status Regionale Structuurvisie

De Regionale Structuurvisie heeft geen juridische status zoals bedoeld in de Wet RO. Na

vaststelling door de gemeenteraden vormt zij een basis voor de verdere samenwerking en afstemming van het ruimtelijke beleid van de vier gemeenten, zoals dat door de gemeenten afzonderlijk wordt gevoerd. De Regiovisie brengt dus geen wijziging in de binnen de gemeenten geldende bestemmingsplannen. Eventuele afwijkingen in deze regiovisie ten opzichte van genoemde plannen hebben dan ook pas juridische betekenis, als zij aan de orde komen in het kader van een bestemmingsplanprocedure. Het feit dat de WERV-regio wordt genoemd in de Nota Ruimte is een stimulerend en motiverend signaal en vergroot de kans dat het rijk gezamenlijke concrete plannen zal steunen.

Projectagenda 2004 zet ambities op een rij

In april is de 'Projectagenda WERV 2004 en verder' verschenen. Jaarlijks brengt het Bestuurlijk Coördinatieplatform WERV dit handzame boekje uit. In de projectagenda onder de noemer 'WERV, kansrijk carré' staan de achtergronden van WERV kort beschreven en wordt ingegaan op de diverse projecten.

Deze projecten zijn gesplitst in 'A' en 'B' projecten. Het stempel 'B' wil niet zeggen, dat het daarbij zou gaan om projecten van geringere importantie, zoals we die karakterisering tegenkomen bij films. De aanduiding wil alleen aangeven dat een bepaald project voor WERV van (grote) betekenis is, maar dat de primaire verantwoordelijkheid ligt bij anderen of op een ander schaalniveau (bijvoorbeeld bij een individuele gemeente, provincie of

rijk). Het mag duidelijk zijn dat de Rijnbrug voor de ontsluiting van het WERV-gebied

bijzonder belangrijk is en het oplossen van dit knelpunt van regionaal belang. Voor de uit-

voering is WERV sterk afhankelijk van provincie en rijk. 'A-projecten' kan WERV echter wel zelf ter hand nemen en draagt daarvoor gezamenlijk een primaire en rechtstreekse verantwoordelijkheid. Tot deze laatste categorie behoren de Regionale Structuurvisie WERV, het WERV-volkshuisvestingsplan en de regionale samenwerking bij de aanpak van sociale problemen, waaronder een sociaal pensioen voor de gehele WERV-regio. Deze drie staan prominent op de rol voor verdere uitwerking in 2004. De nieuwe projectagenda geeft ook vast een doorkijkje naar 2005 en verder. Geïnteresseerd? Als u belt met het projectbureau, dan wordt de projectagenda naar u toegestuurd. De projectagenda is eveneens te downloaden vanaf de WERV website: www.werv.nl

WERV niet alleen een RO-verhaal

Het ontwikkelen van een gezamenlijke regionale ruimtelijke visie heeft sinds de ondertekening van het WERV-convenant in maart 2002 topprioriteit gehad. De in WERV participerende gemeenten waren het erover eens dat het in kaart brengen van de huidige en in de toekomst gewenste situatie op hoofdlijnen van belang is. Efficiënt en zorgvuldig omgaan met de beschikbare ruimte is één van de aanleidingen geweest om onderlinge samenwerking te zoeken en over de eigen grenzen heen te kijken. Tijdens het proces is besloten om de

visie op mobiliteit en bereikbaarheid te integreren in de visie op de ruimtelijke inrichting. Dit is volgens ons een goede en logische aanpak geweest. We zien een dergelijke aanpak nu ook terug in de pas verschenen Nota Ruimte.

De Regionale Structuurvisie moet worden gezien als het vertrekpunt voor verdere uitwerking op deelterreinen, zoals de verkeersproblematiek, het ontwikkelen van een gezamenlijke woonvisie, natuurontwikkeling, maar ook economische activiteiten. Als op

hoofdlijnen consensus is over de inrichting van de regio, kan worden begonnen met de inkleuring.

Nu de definitieve versie van de Regionale Structuurvisie binnenkort door de gemeenteraden wordt vastgesteld, zullen ook andere aspecten van het WERV-samenwerkingsverband meer in de schijnwerpers staan. Daarmee is WERV niet meer louter een RO-verhaal.

Projectbureaumanager Liesbeth de Jong:

'Versterken intergemeentelijke samenwerking een boeiend proces'

Het initiatief van de gemeenten Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal om gezamenlijk in WERV-verband een sterke regio op de kaart te zetten noemt Liesbeth de Jong buitengewoon verdienstelijk. „Het getuigt van een eigentijdse visie en durf om verder te kijken dan de eigen gemeentegrens en in te steken op een (bestuurlijk) niveau dat tussen gemeente en provincie in ligt. Met andere woorden, onderkennen dat je als buurgemeenten gemeenschappelijke belangen hebt en elkaar op veel terreinen kunt versterken." Sinds medio februari 2004 is zij projectbureaumanager WERV en volgde daarmee het managersduo Gert Jan Jongkind en Ton Westerhof op.

Volgens haar kunnen alle vier de gemeenten 'winnen' bij de samenwerking. „Kijk naar de Nota Ruimte: geen van de afzonderlijke gemeenten zou daarin zijn genoemd. WERV wel."

Liesbeth noemt zichzelf een teamworker. „De meeste contacten en afstemming heb ik met de ambtelijke coördinatoren WERV en de leiders van WERV projecten van de vier gemeenten. Die zitten in deze specifieke situatie op enige afstand, omdat WERV ervoor heeft gekozen de coördinatoren binnen hun eigen gemeenten te laten werken en dus niet bij elkaar op een WERV werkplek zitten. Maar inhoudelijk staan we wel voor hetzelfde doel en vormen een team. Je moet dus een formule vinden om met dit gegeven toch als team goed te functioneren. Daar tegenover staat dat het ook een sterk uitgangspunt is om de WERV-coördinatoren binnen de eigen gemeenten te houden; het biedt meer mogelijkheden om het draagvlak voor WERV binnen de vier gemeenten te vergroten."

Ontwikkelingssamenwerking

Liesbeth (48 jaar) brengt een brede ervaring mee. Werken voor en met lokale overheden is niet nieuw voor haar, de Nederlandse context waarin dat gebeurt echter wel. „Maar", zegt ze, „ik leer snel. Door herhaaldelijk in een nieuwe situatie met een nieuwe klus te zijn gestart, heb ik geleerd zaken snel op een rij te krijgen." Zij studeerde Landbouw-streekontwikkeling in Deventer. „Je kunt het vergelijken met de studie sociale geografie, maar dan gericht op ontwikkelingslanden." Voordat zij vorig jaar in dienst trad bij de gemeente Veenendaal, werkte zij vijftien jaar in het kader van ontwikkelingssamenwerking in Afrika, waar ze was betrokken bij verschillende ontwikkelingsprojecten. Zij zette bijvoorbeeld in Ghana een programma op om het lokaal bestuur te versterken.

Hoewel omstandigheden, context en cultuur verschillen, ziet ze toch ook overeenkomsten met haar huidige functie. „Ook in WERV is het mijn taak om de onderlinge samenwerking verder te ontwikkelen en te versterken. Evenals in Ghana is er één gezamenlijk doel, waarbij verschillende partijen zijn betrokken. Bovendien, een dergelijke samenwerking - op basis van een convenant - dwingt je om na te denken over wát de bedoeling nu is van zo'n samenwerking. Waar staan en gaan we met zijn allen voor? Hoe geef je daar vorm aan in de organisatie(structuur) en in de werkprocessen? Hoe draag je de WERV boodschap uit? Dat vind ik nou echt allemaal heel erg boeiend. Binnen ontwikkelingssamenwerking heb ik daar veel mee van doen gehad onder de noemer IOOV (Institutionele Ontwikkeling en Organisatie Versterking). Ik kom het hier ook weer tegen..... Kortom: Je moet zoeken naar de ruimte om kansen en mogelijkheden

optimaal te benutten. En die kansen zijn er zeker. Het is heel inspirerend werk waar ik erg veel zin in heb."

Kernwoorden voor de nieuwe projectbureaumanager zijn lobbyen, met creatieve ideeën komen, samenhang zoeken, zaken afstemmen en..... communiceren. Ze wil zich graag voor de volle honderd procent inzetten voor WERV.

Projectbureaumanager Liesbeth de Jong

Rob Janmaat pleit voor actieve rol Klankbordgroep

Ruim een jaar geleden is de Intergemeentelijke Raadscommissie WERV geïnstalleerd. Het Wageningse raadslid Rob Janmaat vindt die naam 'raadscommissie' wat ongelukkig en spreekt liever over de Klankbordgroep.

„Wij hebben namelijk geen eigen besluitvormingstraject en ook geen zware adviserende rol aan de raad. Op dit moment worden we vooral eenzijdig geïnformeerd over de stand van zaken en is het vervolgens

de bedoeling om die informatie door te sluiten naar onze eigen achterban, waardoor de WERV-gedachte meer zou moeten gaan leven. Maar informatie consumeren is te passief, enthousiasmeren vraagt actie”, vindt Janmaat.

„Ik pleit dan ook voor een actievere rol voor de Klankbordgroep. Nu hinken we teveel op twee gedachten. Het risico van het zijn van een 'doorgeefluik van informatie' is dat de animo afneemt en een zinvol initiatief een zachte dood sterft. Laat ons, als Klankbordgroep, in een vroeg stadium meedenken en meepraten over plannen. Omdat elke gemeente is vertegenwoordigd in de Klankbordgroep kan zo'n brainstormsessie erg nuttig zijn. Wij kunnen inspirerende vragen stellen en kritische kanttekeningen plaat-

sen. Bovendien kun je meteen aftasten hoe bepaalde zaken bij de verschillende gemeenten vallen. Je toetst dan op haalbaarheid en betreft de leden van de Klankbordgroep intensief gedurende het besluitvormingsproces, waarmee het enthousiasme toeneemt. Het WERV-gevoel zal dan eerder loskomen.” Janmaat is ervan overtuigd dat er uit de samenwerking in WERV-verband voordeel is te halen. Hij noemt het ontwikkelen van een gezamenlijke visie op de regio en het delen van expertise. „Samenwerken is een kwestie van geven en nemen. De realiteit is dat men veelal pas bereid is iets te geven, als men eerst iets heeft gekregen. We moeten WERV de kans geven om te groeien zodat er een natuurlijke behoefte ontstaat om elkaar op te zoeken.”

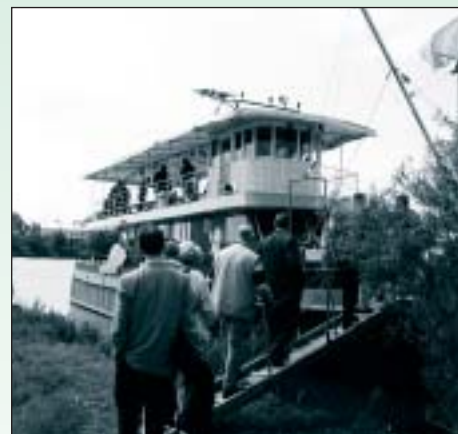
Geslaagde Regiodag brengt bestuurders dicht bij elkaar

Wie Rhenen noemt denkt ogenblikkelijk aan Ouwehands Dierenpark, dat landelijke bekendheid geniet. Maar het toeristische stadje aan de Rijn heeft veel meer te bieden. Dat konden 35 bestuurders en raadsleden uit de WERV-regio op 12 mei jl. met eigen ogen zien tijdens de Regiodag.

De boswachter leidde het gezelschap door een prachtig stukje natuur van het Utrechtse Landschap, dat bekend staat als 'Plantage Willem III'. Ook stond een bezoek aan het recreatiepark 'de Thijmse Berg' op het programma. Tijdens een boottochtje op 'De Blauwe Bever' - met als eindbestemming de

Wageningse haven - werden de grenzen van de WERV-regio verkend.

Elk jaar fungeert één van de WERV-gemeenten als gastheer tijdens de Regiodag. Het doel van de dag is tweeledig. Enerzijds leert men de sterke kanten van de gastgemeente (beter) kennen en anderzijds is er ruimschoots gelegenheid voor uitwisseling met collega bestuurders en raadsleden uit de vier WERV-gemeenten. Door het informele karakter van de dag worden contacten gemakkelijker gelegd. Elkaar kennen en weten te vinden zijn de basis voor samenwerken in WERV-verband. Na afloop kon worden teruggezien op een buitengewoon geslaagde dag.

Deelnemers aan de Regiodag gaan aan boord van de Blauwe Bever

Meer informatie

WERV is geen interne aangelegenheid, maar een zaak van de vier participerende gemeenten. Er wordt nadrukkelijk contact en samenwerking gezocht met andere samenwerkingsverbanden en organisaties in de regio. Wilt u actief meedenken en meepraten of informatie over bepaalde projecten, neem dan contact op met een van de ambtelijk coördinatoren van de WERV.

Gemeente Wageningen	Wilma Pol	(0317) 49 27 35
Gemeente Ede	Wim Canninga	(0318) 68 07 70
Gemeente Rhenen	Karsten Riemens	(0317) 68 16 30
Gemeente Veenendaal	Ton Westerhof	(0318) 53 83 22

Het Projectbureau

Het projectbureau is het 'kantoor' van WERV en gevestigd in het gemeentehuis in Rhenen, Nieuwe Veenendaalseweg 75, Postbus 201 - 3910 AE Rhenen telefoon: (0317) 68 17 97.

Fax: (0317) 617064, E-mail: werv@rhenen.nl

Projectbureaumanager Liesbeth de Jong en administratief medewerkster Ingrid Wennink zijn dagelijks bereikbaar tussen 8.30 uur en 12.30 uur.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het projectbureau WERV en wordt zowel intern als extern verspreid in een oplage van 1.000 exemplaren

Tekst: 'Trefwoord Teksten', Bennekom

Fotografie: gemeente Wageningen, gemeente Ede, gemeente Rhenen, gemeente Veenendaal

Vormgeving en druk: Grafiko, Wageningen

juni 2004